

Complexnummer: 516083

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Joodsche werkdorp Nieuwesluis

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

516084, 516085

Woonplaats

Slootdorp

Gemeente

Hollands Kroon

Provincie

Noord-Holland

Locatie van het hoofdobject

Nieuwesluiserweg 42, 1774 PE te Slootdorp

Complexomschrijving

Inleiding

Complex bestaande uit een voormalig GEMEENSCHAPSGEBOUW met bijbehorend TERREIN van het voormalige "Joodsche werkdorp Nieuwe Sluis". Het werkdorp ligt aan de westelijke rand van de Wieringermeerpolder op enige kilometers ten oosten van de kern Wieringerwaard. Tussen 1934 en 1941 werden Joodse vluchtelingen uit Nazi-Duitsland hier opgevangen met het oog op omscholing tot agrariër, bouwvakker of ambachtsman om elders een nieuw bestaan te kunnen opbouwen. In 1941 werd het dorp ontruimd. Het op particulier initiatief en met hulp van de Nederlandse regering opgezette werkdorp beschikte over bijna 70 ha landbouwgrond, die door de regering in bruikleen was gegeven. In 1934 telde het dorp 150, in 1939 circa 300 inwoners. Het gebouw werd mogelijk naar ontwerp van architect Klein van de Directie Wieringermeer in samenwerking met architect Paul Bromberg gebouwd door de bewoners van het werkdorp. In de architectuur is aansluiting gezocht bij landelijke bouwkunst en de gestandaardiseerde boerderijbouw in de Wieringermeer. In 1939 werd het gemeenschapsgebouw aangepast naar ontwerp van A. Elzas. Hierbij werd de dars, die aanvankelijk langs de gehele noordzijde liep en via de nog bestaande darsdeuren in beide kopse zijden toegankelijk was, grotendeels verbouwd tot eetzaal.

Omschrijving

Het voormalige werkdorp bestaat uit het gemeenschapshuis met daarachter een terrein met een goed herkenbaar gebleven halfronde hoofdopzet, waaraan oorspronkelijk zestien straalsgewijs geplaatste barakken waren gesitueerd. Het gemeenschapsgebouw is

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

uitgevoerd in een strakke baksteenarchitectuur met topgevelbeschot en bestaat uit een hoog bedrijfsgedeelte met oorspronkelijk een doorlopende dars, en een uitgebouwd (woon)volume aan de voorzijde. Het gebouw staat teruggedrooid aan de noordzijde van de Nieuwe Sluizerweg met lange zijde en noklijn evenwijdig aan de weg.

Waardering

Het complex van gemeenschapsgebouw met bijbehorend terrein is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als gaaf bewaard voorbeeld van een dergelijk bouwwerk gebouwd door en bedoeld voor omscholing van uit Nazi-Duitsland afkomstige Joodse vluchtelingen. Het hoofdgebouw sluit aan bij de gestandaardiseerde boerderijbouw in de Wieringermeer en het complex heeft situationele waarde vanwege de prominente ligging aan de westelijke invalsweg vanuit Wieringerwaard en ensemblewaarden vanwege de historische-ruimtelijke samenhang van hoofdgebouw en achterliggend terrein, waarvan de halfronde structuur goed herkenbaar is gebleven.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 516084

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	03 september 2002
Kadaster deel/nr	82645/30

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Slotdorp	Hollands Kroon	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Slotdorp	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Wieringermeer	A			486

*Omschrijving***

Omschrijving

Voormalig GEMEENSCHAPSGEBOUW op rechthoekig grondplan, bestaande uit één bouwlaag met hoge kapverdieping onder een beschoten zadeldak. In de zuidwestelijke hoek is een volume uitgebouwd dat twee bouwlagen telt onder een zadeldak met lagere nokhoogte en dakvoet. De dakschilden zijn met verbeterde rode Hollandse pannen gedekt. De kapvoeten liggen aan de lange zuidgevel hoger dan aan de noordgevel.

Het asymmetrisch opgezette gebouw is opgetrokken in geelrode baksteen. De verdieping is grotendeels zwart gepotdekseld. De geveltop aan de kopse westzijde (uitbouw) heeft verticaal beschot. Het muurwerk heeft een zwartgeteerde omgaande plint. Tussen plint en opgaand muurwerk bevindt zich een witte horizontale band. Op de overgang van hoofdvolume en westelijke uitbouw staan twee schoorstenen: aan de zuidzijde een hoogopgaande rechthoekige schoorsteen met de smalle zijde in het muurvlak, aan de noordzijde een schoorsteen die het dakschild direct onder de nok doorsnijdt.

Aan de kopse oostzijde is het zadeldak met een uilenbord en laag doorgetrokken wolfeind afgesloten, met de kapvoet ter hoogte van de verdiepingvloer.

De zuidelijke langsgewel is als voorgevel behandeld en bezit links een uit het midden geplaatste ingangspartij met trappenhuis, dat de westelijke uitbouw scheidt van het gemeenschapsgedeelte. Het kozijn dat een entree en een groot traplicht bevat, bestaat voornamelijk uit glas en loopt van de begane grondvloer tot aan de kapvoet. In de eerste bouwlaag heeft dit kozijn vier deuren, elk met grote vierruits glaspanelen en afgesloten met een luifel, daarboven heeft het kozijn drie rijen van vier boven elkaar geplaatste ramen. Elke rij wordt afgesloten door een getoogd bovenlicht.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In het grotendeels gesloten, korte geveldeel links van de ingangspartij bevinden zich op de begane grond vier smalle, terugliggende toiletvensters en op de verdieping een liggend kozijn met vier vierruits ramen. Ter hoogte van de westelijke uitbouw op de begane grond een meerdelig kozijn met meerruits roedenverdeling en op de verdieping een liggend kozijn met drie vierruits ramen. Het lange gevelgedeelte rechts van de ingangspartij heeft op de begane grond een reeks van vijf grote achtdelige kozijnen met meerruits roedenverdeling in de bovenlichten. Deze reeks wordt door een liggend driedelig kozijn met meerruits roedenverdeling van de ingangspartij gescheiden. De gepotdekselde verdieping heeft een doorlopende liggende vensterreeks met meerruits roedenverdeling in de bovenlichten.

De westelijke kopgevel - de voorgevel van de uitbouw - heeft links een getoogde darsdeur. Rechts daarvan een door een meerdelig venster met meerruitsroedenverdeling geflankeerde smalle paneeldeur met luifel en bovenlicht. De verdieping heeft twee meerruits vensters, de beschoten geveltop één meerruits venster.

De oostelijke kopgevel heeft rechts de getoogde darsdeur. Links daarvan een kozijn met dubbele deur en flankerend venster. Links daarvan een nabij de hoek met voorgevel (Z) gesitueerd vierdelig venster.

De lange noordgevel heeft een bouwlaag door de tot de verdiepingvloer doorgetrokken kapvoet. Nabij de gevelhoeken is de gevel grotendeels gesloten, afgezien van een reeks van vier smalle en hooggeplaatste verticale vensters. Daartussen bevinden zich vijf grote meerdelige vensters met 24-ruitsroedenverdeling, een kleiner meerdelig venster met 12-ruits roedenverdeling, een meerdelig venster met meerruits roedenverdeling in combinatie met een deur en tenslotte een getoogde deur.

Het interieur is grotendeels in oorspronkelijk staat bewaard gebleven en bevat diverse zalen, een trappenhuis met zitbank, en een keuken met spoelbakken in rood met wit en zwart met wit tegelwerk, conform orthodox Joodse religieuze opvattingen ten aanzien van voedselbereiding

Waardering

Het gemeenschapsgebouw is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als historisch-functioneel hoofdonderdeel van het complex Joodse Werkdorp Nieuwesluis.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 516085

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	03 september 2002
Kadaster deel/nr	82645/49

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Slootdorp	Hollands Kroon	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Slootdorp	Joodsche werkdorp

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Wieringermeer	A			487
Wieringermeer	A			486

*Omschrijving***

Inleiding

TERREIN behorende bij het complex Werkdorp Nieuwesluis.

Omschrijving

Het omliggende terrein bevat een ruime voortuin met recht pad vanaf de openbare weg naar de hoofdingang. Aan de achterzijde het door loofhout gevormde halfronde terrein waarop de barakken stonden. Het loofhout vormt tevens de begrenzing van het terrein aan de noordzijde.

Waardering

Het terrein is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als historisch-functioneel onderdeel van het complex werkdorp Nieuwesluis.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Park

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument